

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság
4.Bf.210/2016/14. szám

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. január 12. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

í t é l e t e t:

Az emberölés bűntettének kísérlete miatt az I. rendű vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2016. április 7. napján kelt 9.B.1681/2014/91. számú ítéletét megváltoztatja.

A II. rendű vádlott cselekményét a Btk. 365.§ (1) bekezdés a./ pontja (4) bekezdés b./ pontja szerinti bűnsegédként elkövetett rablás bűntette kísérletének minősíti.

A III. rendű vádlott bűnös a Btk. 365.§ (1) bekezdés a./ pontja (4) bekezdés b./ pontja szerinti rablás bűntette kísérletében mint bűnsegéd.

Az I. rendű vádlott tekintetében a próbára bocsátás megszüntetésre vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Az I. rendű és a II. rendű vádlott szabadságvesztésének végrehajtási fokozatát börtönben állapítja meg.

Az I. rendű vádlott esetében a halmazati büntetésre utalást mellőzi.

A III. rendű vádlottat 2 (kettő) évi szabadságvesztésre ítéli, melynek végrehajtását 3 (három) évi próbaidőre felfüggeszti. A szabadságvesztést végrehajtása esetén börtönben kell végrehajtani. Ez esetben a vádlott a börtönbüntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra legkorábban.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét az I. rendű, a II. rendű és a III. rendű vádlott tekintetében helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű vádlottat a védelmével felmerült 26.280.- (huszonhatezer-kettőszáznyolcvan) forint, a II. rendű vádlottat 13.580.- (tizenháromezer-ötszáznyolcvan) forint, a III. rendű vádlottat 10.880.- (tízezer-nyolcszáznyolcvan) forint büntügyi költség megfizetésére.

Az előbbieket meghaladó a 3.615.- (háromezer-hatszázötvenöt) forint büntügyi költséget az állam viseli.

Az I. rendű vádlott tekintetében az elsőfokú ítélet kihirdetésétől 2016. június 17. napjáig előzetes letartóztatásban töltött időt a szabadságvesztésbe beszámítja.

Az ítélet ellen a III. rendű vádlott tekintetében van helye további fellebbezésnek, melyet az ügyész kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül jelenthet be.

Indokolás:

A Fővárosi Törvényszék a 2016. év április hó 7. napján kihirdetett 9.B.1681/2014/91. számú ítéletében az I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki emberölés büntettének kísérletében /2012. évi C. törvény 160. § (1) bekezdés, (2) bekezdés b./ pont/, egyben a Berettyóújfalui Járásbíróság 10.Fk.510/2011/17. számú ítéletének próbára bocsátó rendelkezését hatályon kívül helyezte és garázdaság vétsége miatt kiszabott próbára bocsátást megszüntette.

Mindezekért az I. r. vádlottat – halmazati büntetésül – 8 év szabadságvesztésre és 8 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A II. r. vádlott bűnösségét bűnsegédként elkövetett rablás büntettének kísérletében állapította meg /2012. évi C. törvény 365. § (1) bekezdés a./ pont, (3) bekezdés e./ pont/, amiért őt 5 év szabadságvesztés és 5 év közügyektől eltiltásra ítélte.

A szabadságvesztést mindkét vádlott vonatkozásában fegyház fokozatban rendelte végrehajtani.

Megállapította, hogy mindkét vádlott legkorábban a kiszabott szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Mindkét vádlott esetében beszámította a szabadságvesztésbe az előzetes fogvatartásban töltött időt.

Ugyanakkor a III. r. vádlottat az ellene a bűnsegédként, csoportosan elkövetett rablás büntettének kísérlete [2012. évi C. törvény 365. § (1) bekezdés a./ pont, (3) bekezdés c./ és e./ pont] miatt emelt vád alól – bizonyítottság hiányában – felmentette.

Rendelkezett az elsőfokú bíróság az eljárás során lefoglalt tárgyak további sorsáról akként, hogy azok lefoglalását megszüntette és tulajdonosaiknak kiadta, míg az értéktelenek megsemmisítéséről határozott.

A bűnösnek kimondott I. r. és II. rendű vádlottakat külön-külön kötelezte a bűnügyi költség viselésére, míg a III. r. vádlottat terhelő bűnügyi költségről megállapította, hogy azt az állami viseli.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész mindhárom vádlott terhére fellebbezést jelentett be: az I. r. vádlottat érintően súlyosításért, a II. r. vádlott esetében súlyosabb minősítés és súlyosítás érdekében, míg a III. r. vádlott vonatkozásában bűnösség megállapítása és büntetés kiszabása végett.

Az I. r. vádlott és védője enyhítésért, míg a II. r. vádlott és védője felmentésért jelentettek be fellebbezést.

A III. r. vádlott és védője az elsőfokú bíróság ítéletét tudomásul vették.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség BF.21/2015/6. számú átiratában az ügyészi fellebbezést – részben módosított tartalommal – fenntartotta.

Kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást azonban a Be. 351. § (2) bekezdés b./, c./ és d./ pontjában foglalt okokból részben megalapozatlannak tartotta, mely hiányosságot a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontjának értelmében tartott korrigálhatónak.

Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az ítélet személyi részét illetően egészítse ki azt az I. r. vádlottra vonatkozó pszichológus szakértői ténymegállapításokkal; a III. r. vádlott esetében pedig az e terheltre vonatkozó elmeorvosszakértői megállapításokkal.

A történeti tényállást illetően – figyelemmel az ítélet személyi részében rögzítettekre is – azt indítványozta a fellebbviteli főügyészség, hogy a másodfokú bíróság rögzítse, hogy a vádbeli időszakban mindhárom vádlottnak anyagi problémái voltak. Az I. r. és II. r. vádlottak összeismertetésére a III. r. vádlott által is használt lakáson került sor. A II. r. vádlott nem jól fizető állást ajánlott az I. r. vádlottnak, hanem a bűncselekmény elkövetéséből történő pénzszerzés gondolata merült fel.

A tényállásból kirekeszteni indítványozta azokat a megállapításokat, amelyek arra vonatkoztak, hogy a III. r. vádlott nem rendelkezett ismeretekkel a készülő bűncselekményről.

Kiegészíteni indítványozta a tényállást annak rögzítésével is, hogy a vádlottak Budapesten a villamosmegállóban hárman voltak, amikor a II. r. vádlott megmutatta az I. r. vádlottnak, hogy melyik üzletbe kell bemennie és onnan az értékeket elhoznia.

A fenti korrekciókkal – az ügyészi álláspont szerint – az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás megalapozottá válik.

A fellebbviteli főügyészség rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság az indokolási kötelezettségének eleget tett, azonban tényből tényre nem megfelelően következtetett, amikor arra a megállapításra jutott, hogy a III. r. vádlott – bár együtt mozgott társaival, rokonát nem látogatta meg – semmiről nem szerzett tudomást, illetve ez nem bizonyítható. Ha a III. r. vádlott olyan mértékű segítséget nem is nyújtott a bűncselekmény elkövetéséhez, mint a II. r. vádlott, terhére akkor is megállapítható a Btk. 365. § (5) bekezdése szerinti rablás előkészületének vétsége.

A fellebbviteli főügyészség összességében tehát a tényállás pontosítását, az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a III. r. vádlott bűnösségének megállapítását és vele szemben végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabását, valamint az I. r. vádlott és a II. r. vádlott büntetésének súlyosítását indítványozta.

A II. r. vádlott korábbi meghatalmazott védője a felmentésre irányuló fellebbezését írásban is részletesen megindokolta. Ennek lényege szerint a II. r. vádlott az eljárás során mindvégig következetesen tagadta a terhére megállapított bűncselekmény elkövetését. Nem állt érdekében üzleti, baráti kapcsolatainak megsértése, felrúgása, és az I. r. vádlottnak mindvégig jelezte, hogy őt nem érdekli bűncselekmény elkövetése.

Az I. r. vádlottal lefolytatott szembesítései nem vezettek eredményre. Nem foghat helyt az elsőfokú bíróság azon ítéleti ténymegállapítása, hogy a II. r. vádlott anyagi problémákkal küzdött és annak

igazolására okiratokat bocsátott a másodfokú bíróság rendelkezésére, amelyek azt igazolják, hogy több millió forint bankbetéttel rendelkezett, illetve rendelkezik.

A védői álláspont szerint az elsőfokú bíróság kizárólag az I. r. vádlott beismerő vallomása alapozta ítéletét és érdemben nem is foglalkozott a II. r. vádlott védekezésével. Jóllehet, ha valóban mérlegelés tárgyává tette volna a nyilatkozatait, akkor a II. r. vádlottat fel kellett volna mentenie. Mindezek alapján a védő a II. r. vádlott felmentését szorgalmazta, bűncselekmény, de legalább bizonyítottság hiányában.

A II. r. vádlott az ítéletátláshoz eljuttatott írásbeli beadványában maga is azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság az I. rendű vádlott vallomása alapozta ítéletét, pedig az I. r. vádlott a pszichológus szakértői vélemény szerint pszudológiára hajlamos, felelősségelhárító személyiséggel rendelkezik. Hangsúlyozta, hogy semmilyen bűncselekmény elkövetésében nem vett részt, erkölcsileg elítéli azt. Már csak azért sem követte el a deliktumot, mert üzlettáráról, barátjáról volt szó, akivel jó kapcsolatot ápol.

A Fővárosi Ítéletátláshoz nyilvános ülésén az I. r. vádlott védője a jogorvoslati kérelmét megváltoztatva a kiszabott büntetés enyhítését már nem indítványozta, mindösszeg enyhébb végrehajtási fokozat – börtön – alkalmazását szorgalmazta azzal az indokkal, hogy börtön fokozatú végrehajtási rezsimben lehetősége van az I. r. vádlottnak dolgozni, és a már megkezdett tanulmányait tovább folytatni.

Az I. r. vádlott felszólalásában sajnálatának és őszinte megbánásának adott hangot. Csatolta az iratokhoz a Fővárosi Büntetés-Végrehajtási Intézet igazolását a foglalkoztatásáról, valamint a 9. évfolyam elvégzését igazoló gimnáziumi bizonyítványát. Mindezekre figyelemmel – védőjével egyezően – kérte, hogy a másodfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtási fokozatát börtönben állapítsa meg.

A II. r. vádlott védője perbeszédében a fellebbezését elsődlegesen felmentésért, másodlagosan enyhítésért tartotta fenn. Hangsúlyozta, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat nem kellően értékelte, és egyoldalúan csak az I. r. vádlott önmagát és társait is terhelő vallomásait vette figyelembe.

A fellebbezés enyhítést célzó részét azzal indokolta, hogy a II. r. vádlott – amennyiben bűnösségét a bíróság mégis megállapítja – nem élet elleni, hanem vagyon elleni bűncselekményt, rablást követett el, és fogalma sem volt arról, hogy az I. r. vádlott a sértett életére tör, az anyagi javak megszerzése érdekében. Ezért – az ítélet belső arányosságának követelményére is tekintettel – a II. r. vádlott büntetésének enyhítését indítványozta.

A II. r. vádlott a felszólalásában írásbeli beadványát ismertette és ártatlannak vallotta magát.

A III. r. vádlott védője az elsőfokú ítélet helyben hagyását indítványozta, mert nézete szerint a törvényszék megalapozott tényállást állapította meg, és ennek alapján helyes következtetést vont le, amikor a III. r. vádlottat – bizonyítékok hiányában – felmentette az ellene emelt vád alól.

A III. r. vádlott a felszólalásában hangsúlyozta, hogy semmiről nem tudott, a bűncselekmény elkövetését nem beszélték meg előre. Az elsőfokú bíróság ítéletének helyben hagyását kérte.

Az ellentétes irányú fellebbezések közül a Fővárosi Ítéletátláshoz az ügyésznek a III. r. vádlott bűnösség megállapítására és végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés kiszabására vonatkozó, valamint

az I. r. és a II. r. vádlottnak és védőjüknek a fellebbezését enyhítést célzó részükben találta alaposnak.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésekkel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül a Be. 348. § (1) bekezdése és 349. § (1) bekezdése alapján. Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. A rendelkezésére álló bizonyítékokat egyenként és összességükben is értékelte, egybevetette, majd ennek eredményeként mérlegelésével állapította meg a történeti tényállást. A törvényszék által rögzített tényállás a legnagyobb részt helyes, még a III. r. vádlott vonatkozásában is.

A másodfokú bíróság ugyanakkor egyetértett az ügyészi indítvány azon részével, mely szerint az elsőfokú ítélet kisebb részben megalapozatlan. Az ügyészi indítványban foglaltaktól eltérően azonban csak a Be. 351. § (2) bekezdés b./ és d./ pontjaiban meghatározott megalapozatlansági okokat látta megállapíthatónak, vagyis az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, továbbá a megállapított tényekből a további tényre helytelenül következtetett.

Osztotta a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség jogi álláspontját abban is, hogy az elsőfokú ítélet fenti hiányosságai a másodfokú eljárásban orvosolhatóak a Be. 352. § (1) bekezdés a./ pontjának felhívásával, azaz lehetőséget látott az ítéltábla a tényállás kiegészítésére, helyesbítésére az iratok tartalma, illetve ténybeli következtetés alapján.

A fentebb kifejtettekre tekintettel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki, pontosítja.

Az elsőfokú ítélet 3. oldalán, a II. pont alatt az I. r. vádlott személyi körülményeit illetően a következőkkel egészíti ki:

Az I. r. vádlott érzelmileg kifejezetten labilis, erőteljes indulatkezelési nehézségekkel, melyek során többnyire a helyzetmegoldásaira agresszivitás jellemző. Magatartásával a társas konvenciókat gyakran megsérti, interperszonális konfliktusai mindennaposak lehetnek, súlyos alkalmazkodási, beilleszkedési zavarral küzd. Személyiségében pszichopátiás személyiség összetevők észlelhetők, amely egyben igen magas bűnismétlési rizikófaktort is jelez. /K. igazságügyi pszichológus szakértő véleménye a nyomozati iratok 1029. oldaláról/

Az elsőfokú ítélet 4. oldalán a 7. bekezdésben írt elítélésére vonatkozóan pontosítja az I. r. vádlott büntetett előéletére vonatkozó adatokat: a Debreceni Járásbíróság 2015. év június hó 4. napján kelt 12.Fk.1835/2014/56. számú ítélete a Debreceni Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2.Fkp.506/2015/10. számú ítélete folytán emelkedett jogerőre a 2016. év május hó 25. napján. A vádlott a terhére a jogerős ítéletben megállapított bűncselekményeket a 2013. év július hó 8. napja és a 2013. év augusztus hó 23. napja közötti időszakban követte el. 2016. június 18. napjától, jelenleg is a vádlott az ebben az ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetését tölti, jelen ügyben az előzetes letartóztatása 2016. június 17. napján szűnt meg. /másodfokú bírósági irat 7. alszáma alatti erkölcsi bizonyítvány/

Az elsőfokú ítélet 4. oldalán a II. r. vádlott korábbi elítélései vonatkozásában az 1./ pont alatt feltüntetett büntetési adatokat azzal egészíti ki, hogy A a büntetéséből ténylegesen 2016. év november hó 8. napján kitöltve szabadult.

Ugyanitt a II. r. vádlott büntetései között a 2./ pont alatt feltüntetettet azzal egészíti ki, hogy a Debreceni Járásbíróság 53.B.1979/2013/2. számú határozata a 2013. év november hó 7. napján emelkedett jogerőre. /erkölcsi bizonyítvány adatai/

Az elsőfokú ítélet 5. oldalán a III. r. vádlott személyi körülményei tekintetében a következőkkel egészíti ki:

A III. r. vádlott átlagos képességű, de alacsonyabb szinten szerveződött személyiség, aki lehangoltsággal, szorongásos reakcióra való hajlammal, alkalmazkodási nehézségekkel, diszharmóniás életvezetéssel jellemezhető. Személyiségzavara korlátozó tényezőként nem értékelhető. (dr. O. és dr. S. igazságügyi elmeorvoszakértői véleménye az elsőfokú bírósági iratok 51. sorszáma alól)

Az ítélet tábla megállapítja, hogy az elsőfokú bíróság olyan tényeket is rögzített az ítéletének bizonyítékokat értékelő részében, amelyekből a büntetőjogi bizonyossághoz megkívánt következtetés vonható le a III. r. vádlott felelősségére is. Ennek megfelelően az indokolásban az e körben rögzített megállapítások az ítéleti tényállás részét képezik, mindössze a szerepeltetésük nem megfelelő helyen történt.

Az ítélet tábla ezért az elsőfokú ítélet 11. oldala 8. bekezdésében rögzített azon részt, amely azt tartalmazza, hogy Az mondta a társainak, hogy *„majd ő bemegy a boltba, leüti az eladót és elveszi az értékeit... nekik csak az lenne a dolguk, hogy kintről fedezzék”* - a tényállás részének tekinti.

Ugyanígy a tényálláshoz tartozik a 25. oldal 8. bekezdésében rögzített azon ténymegállapítás is, hogy *„A III. r. vádlott mutatta be az I. r. vádlottat a II. r. vádlottnak abból a célból, hogy a II. r. vádlott segít az I. rendű vádlottnak pénzt szerezni. Az már a II. r. vádlott és az I. rendű vádlott megbeszélése alapján történt, hogy mit fognak csinálni, miután az I. r. vádlott biztosította a II. r. vádlottat a megbízhatóságáról”*.

A tényállásba szükséges emelni az ítélet 25. oldalának utolsó bekezdését, amely szerint *„a vádlottak a nap folyamán hol együtt, hol külön mozogtak, azonban a Kertész utcába hárman érkeztek meg. A II. r. és a III. r. vádlott a Kertész utcában egy kapualjban várakozott, míg az I. r. vádlott az Erzsébet körúton elkövette a sértett megtámadását és az értékek elhozatalát.”*

Hangsúlyozandó, hogy a fenti tényszerű megállapításokat okszerűen – a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként – helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, csak azokat az ítélet szerkesztése során nem a tényállásban tüntette fel egyfelől, másfelől pedig nem a logikailag helytálló következtetéseket vont le belőle.

A törvényszék az ítélete 10. oldalának 10. bekezdésében elemezte az I. r. vádlott azon vallomását, amelyben beszámolt egy – a jelen eljárás tárgyát képező bűncselekmény elkövetését közvetlenül megelőzően – általuk elkövetni szándékolta vagyoni elleni bűncselekményéről. A vallomás e részletéből az elsőfokú bíróság azt állapította meg, hogy ezen cselekmény a vád tárgyát nem képezte. Lényegét tekintve tehát úgy foglalt állást, hogy ennek az ügy megítélése szempontjából nincs jelentősége.

Az I. rendű vádlott az írásbeli vallomásában arról számolt be, hogy a II. r. vádlottal történt megismerkedésüket követően, másnap a III. r. vádlott lakásán találkoztak és mindhárman elmentek

Debrecenbe egy lakáshoz, hogy azt „megcsinálják”, de a cselekményt nem tudták végrehajtani, mert a lakás tulajdonosa otthon tartózkodott.

Ez a mozzanat – számos egyéb más bizonyíték mellett – komoly jelentőséggel bír a III. r. vádlott szándékának megítélése során.

A bűncselekmény elkövetésének tervéről, a végrehajtás szándékáról a III. r. vádlott is tudomással bírt, amit még a II. r. vádlott is megerősített a gyanúsított kihallgatása során, védője jelenlétében.

A nyomozati iratok 879-881. oldalain fellelhető vallomás ide vonatkozó részletei szerint Az a hármuk beszélgetése során azt mondta, hogy majd ő bemegy a boltba, leüti az eladót és elveszi a pénzét; nekik - a II. r. és a III. r. vádlottaknak - az lenne a dolguk, hogy kintről fedezzék. Ugyanebben a vallomásában a III. r. vádlottra vonatkozóan azt mondta, hogy a III. r. vádlott végig hallgatott, velünk tartott.

Szintén a szóban forgó vallomásában a bűncselekmény végrehajtásának időpontjára vonatkozóan azt mondta, Az elment a körút felé, ők pedig várakoztak rá. a III. r. vádlott mondta ekkor azt is, hogy egy kapualjban várjanak, hogy ne legyen feltűnő, valamint azt is, hogy biztos lesz valami.

A Fővárosi Törvényszék az ítéletében így maga is számos helyen rögzített olyan tényeket, amelyek minden kétséget kizáróan a III. r. vádlott bűnösség megállapítására alkalmasak, mindössze e tényekből további tényekre helytelenül következtetett.

Ilyen megállapításokat tett az elsőfokú bíróság az ítélet 5. oldalának 6. bekezdésében, ahol rögzíti, hogy a III. r. vádlott közvetített két társa között, ő ismertette össze őket egymással. A 6. oldalának 8. bekezdésében állapítja meg – helyesen - az I. r. vádlottnak és a társainak a cselekmény utáni elkövetési magatartását. Ugyancsak a bizonyítékok értékelésénél rögzíti a 8. oldalának 5. bekezdésében, hogy a III. r. vádlott ajánlotta fel az I. r. vádlottnak, „segít pénzt szerezni” neki, erre utal továbbá a 10. oldal 10. bekezdésében is.

Mindezek alapján nem volt helyes az az elsőbírói következtetés, amely szerint nem bizonyítható, hogy a III. r. vádlott a készülő bűncselekményről nem tudott, abban nem vett részt, illetve, hogy ezekre nem volt bizonyíték.

Az elsőfokú bíróság által egyébként irathűen és helyesen megállapított tények szerint a III. r. vádlott ismertette össze társait, mindhárman nehéz anyagi helyzetben voltak, az I. r. vádlott ezért valamilyen vagyoni elleni bűncselekmény elkövetésére készült. A már meglévő bűncselekmény elkövetési szándékában erősítette őt a II. r. vádlott és azzal egyetértett a III. r. vádlott is. A III. r. vádlott is jelen volt a bűncselekmény eltervezésénél és végrehajtásánál, minden részletről pontos és konkrét információkkal rendelkezett. Ilyen körülmények között az I. r. vádlott joggal és alappal bízhatott abban, hogy a bűncselekmény közelében lévő mindkét társa szükség esetén segít neki, de közeli jelenlétükkel legalábbis erősítették a szándékát.

A III. r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása következtében jelentősen és alapvetően változott a II. és III. r. vádlottak cselekményének anyagi jogi minősítése.

Az elsőfokú bíróság által egyébként helyesen rögzített irányadó tényállás szerint mindhárom vádlott rossz anyagi helyzetben volt, amin vagyoni elleni bűncselekmény elkövetésével próbáltak javítani.

A bűncselekmény elkövetésének ötlete az I. r. vádlottban már önállóan megfogalmazódott, amelyhez szándékerősítőleg kapcsolódott a II. r. vádlott és a III. r. vádlott.

A vádlottak a bűncselekmény elkövetését együtt tervezgették, és megfogalmazódott bennük a rablás ötlete is, tekintettel arra, hogy az I. rendű vádlott társainak azt mondta, hogy erőszakot is alkalmaz a sértett ellen, ha szükséges. A II. r. és III. r. vádlottak ez ellen nem tiltakoztak, ezt tudomásul vették, és ennek tudatában várakoztak rá mindketten a bűncselekmény helyszínének közelében. A 9. oldal 7. bekezdésének helytálló értékelése szerint az I. r. vádlott a cselekmény elkövetésekor használt kést a II. r. vádlottól kapta – e körülményt az elsőfokú bíróság a tényállásban is rögzítette (6. oldal 1. bekezdés).

A vádlottak tehát erőszakos vagyon elleni bűncselekmény – rablás – elkövetésére készültek akként, hogy a II. r. vádlott felvilágosítása alapján azzal is tisztában voltak, hogy a sértett üzletéből akár öt millió forintot is meghaladó készpénzt és egyéb értékeket hozhatnak el.

A Btk. 459. § (1) bekezdés 3. pontja értelmében csoportosan követik el a bűncselekményt, ha az elkövetésben legalább három személy vesz részt.

A jogirodalom és az állandóan követett bírói gyakorlat szerint nem szükséges, hogy a három vagy több személy a cselekmény elkövetésében tettesként vagy társtettesként vegyen részt, mert a csoportos elkövetés szempontjából a részvétel a döntő, ezért ha legalább három személy egyidejűleg, együttesen valósítja meg a bűncselekményt, a csoportos elkövetést a részesi közreműködés is megalapozza (BH. 1981/270).

Csoportosan elkövetettnek minősül tehát a bűncselekmény, ha három vagy több személy a bűncselekmény helyszínén vagy annak közelében tettesként, társtettesként, illetve a tettes, társtettes mellett részesként: bűnsegédként vagy önállóan nem értékelhető bűnsegédi magatartást is kifejtő felbujtóként vesz részt a bűncselekmény elkövetésében.

A Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 2/2000. BJE. számú Jogegységi Határozatában foglaltak értelmében a csoportos elkövetés megállapítása szempontjából viszont nincs jelentősége annak, hogy a sértett vagy a sértettek az elkövetők bármelyikének jelenlétét vagy a bűncselekmény elkövetésében való részvételét észlelik-e.

A csoportos elkövetés tehát a sértett szubjektív észlelésétől független minősítő körülmény. Ezt támasztja alá az a tény is, hogy a csoportos elkövetés megállapításához még az sem szükséges feltétel, hogy a bűncselekményt együttesen megvalósító személyek mindannyian ismertek legyenek, illetve, hogy valamennyiük ellen vádat emeljenek.

Nem kizárt a csoportos elkövetés megállapítása abban az esetben sem, ha az elkövetésben olyan személy vesz részt, akinek a büntethetősége büntetőjogi akadály miatt (pl. gyermekkor vagy kóros elmeállapot) kizárt (BH 1987/194).

Szintén ez a helyzet, amikor az egyik elkövető büntethetősége megszűnik (BH.1988/303).

A fentiek alapján a Fővárosi Ítéltábla a III. r. vádlott bűnösségét megállapította a Btk. 365. § (1) bekezdés a./ pontjában meghatározott, a (3) bekezdés c./ pontjára figyelemmel a (4) bekezdés b./ pontja szerint minősülő jelentős értékre, csoportosan elkövetett rablás büntette kísérletében [Btk. 10.

§ (1) bekezdés] minősítette amely bűncselekményt a vádlott a Btk. 14. § (2) bekezdése értelmében bűnsegédként követett el.

A III. r. vádlottnak a bűncselekményben való részvételére és ennek okán bűnösségének kimondására tekintettel szükségszerűen megváltozott a II. r. vádlott cselekményének minősítése is. A III. r. vádlott cselekményével egyezően a II. r. vádlott által megvalósított deliktumot is csoportosan, jelentős értékre elkövetett rablás büntette kísérletének minősítette a másodfokú bíróság, amelyet A is bűnsegédként valósított meg.

A II. r. és a III. r. vádlottak tehát az irányadó tényállás szerint tudtak az I. r. vádlott által tervezett erőszakos vagyon elleni bűncselekmény (rablás) elkövetéséről, azzal egyetértettek a részletek ismeretében, a cselekmény végrehajtása során pedig támogatták őt, közeli jelenlétükkel a szándékát erősítették. Ezáltal az I. r. vádlott bízhatott támogatásukban, vagy szükség esetén segítségükben, így a II. r. és a III. r. vádlottak a cselekmény elkövetésében pszichikai bűnsegédként vettek részt.

A II. és III. r. vádlottak rablásért való büntetőjogi felelőssége már csak azért sem vitatható, hiszen az I. r. vádlott bűncselekmény végrehajtási tervéről tudtak, tehát azzal is tisztában voltak, hogy Az erőszakot fog alkalmazni.

Ilyen értelmű döntést tartalmaz a BH 2010/2. szám alatt közzétett eseti döntés is, amelynek lényege szerint bűnsegédként nem lopás, hanem rablás büntettét valósítja meg, aki a tetteseknek az elkövetés tervezett módjára vonatkozó elmondása alapján egyértelműen következtethet arra, hogy – a cselekmény kitervelését megkönnyítő információival – kizárólag erőszakos vagy azzal fenyegető magatartással megszerezhető idegen dolog jogtalan eltulajdonításához nyújt segítséget.

Az elsőfokú bíróság által megállapítottak értelmében az I. r. és a II. r. vádlottak még a bűncselekmény végrehajtása előtt megbeszélték, hogy kölcsönösen részesülnek a zsákmányból, melyről a III. r. vádlott is tudott.

A II. r. és a III. r. vádlottak magatartásának jogi értékelése során fel sem merülhet a bűnpártolás, hiszen az a bűncselekmény elkövetése utáni segítségnyújtást jelent az elkövető számára, anélkül, hogy előzetesen erről megegyezett volna a bűnpártolóval. Jelen esetben azonban nem erről van szó, hanem a vádlottak közötti együttműködés, az anyagi részesedés ígérete már előzetesen elhangzott.

E körben irányadó a BH.2008/173. száma alatt közzétett eseti döntés, amely szerint nem bűnpártolást, hanem bűnsegélyt valósíthat meg a bűncselekmény elkövetőivel történt olyan előzetes megállapodás, amely a bűncselekményből származó előny biztosításában való közreműködésre irányul.

Az I. r. vádlott magatartásának jogi minősítése tekintetében megállapítható, hogy a vádlottak rablásban egyeztek meg, azonban a bűncselekmény végrehajtása során e megállapodás kereteit túllépve a nyereségvágyból elkövetett emberölés büntettének kísérletét valósította meg. E magatartásáról a II. és III. r. vádlottak nem bírtak tudomással, ennél fogva büntetőjogi felelősséggel sem tartoznak érte. A rablás csoportosan elkövetettként minősítését nem érinti, ha a csoport egyik tagjának cselekményét nyereségvágyból elkövetett emberölés büntette kísérletének kell minősíteni. (BH. 1981/486).

A Fővárosi Törvényszék az elsőfokú nem jogerős ítéletének kihirdetése napján – a 2016. év április hó 7. napján – a jogszabályi rendelkezéseknek megfelelően helyesen döntött, amikor az I. r. vádlott

vonatkozásában az ítélete 4. oldalán a 6./ pont alatt feltüntetett próbára bocsátó végzést hatályon kívül helyezte és az abban alkalmazott próbára bocsátást megszüntette, majd a vádlottal szemben immár halmazati büntetést szabott ki.

A bűncselekmény jogerős elbírálásának időpontjában azonban a próbára bocsátás már eredményesen eltelt, ezért a másodfokú bíróság a próbára bocsátás megszüntetésére vonatkozó rendelkezést mellőzte, így a vádlottnak már csak egy bűncselekményért kellett felelnie. Ennek okszerű következményeként mellőzni kellett a halmazati büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést is.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság alapvetően helyesen sorolta fel és valóságos súlyuknak megfelelően értékelte az I. r. és a II. r. vádlottak javára szóló enyhítő, illetve a terhükre értékelendő súlyosító körülményeket.

Ezek kiegészítésre, további pontosításra nem szorulnak, azonban az enyhítő körülmények nagyobb súlyára és személyi körülményeik nyomatékára figyelemmel a másodfokú bíróság lehetőséget látott arra, hogy az I. r. és a II. r. a vádlottak javára alkalmazza a Btk. 35. § (2) bekezdésében írtakat. Erre tekintettel a törvényben meghatározott fegyház fokozatnál eggyel enyhébb börtön fokozatban állapította meg a végrehajtási rezsimit.

A bűnösnek először másodfokon kimondott a III. r. vádlott vonatkozásában az ítélőtábla súlyosító körülményként értékelte a rablások országos elszaporodottságát.

Ugyanakkor enyhítő körülményként vette számba a III. r. vádlott büntetlen előéletét, bűnsegédi magatartását, valamint meglévő és igazolt többféle betegségét.

Mindezek alapján – különösen az enyhítő körülmények túlsúlyára és nyomatékára figyelemmel – a másodfokú bíróság a Btk. 82. § (1) bekezdésében, valamint a (2) bekezdés b./ pontjában írtak felhívásával a III. r. vádlottat 2 év szabadságvesztésre ítélte, amelynek végrehajtását a Btk. 85. § (1) bekezdése alapján felfüggesztette, a próbaidő tartamát pedig a 85. § (2) bekezdésében írt keretek között meghatározottak szerint három évben határozta meg. A három évet el nem érő szabadságvesztésének végrehajtási fokozata börtön [Btk. 37. § (2) bekezdés a) pont].

A másodfokú bíróság a Btk. 38. § (2) bekezdés a. /pontja értelmében határozta meg a III. r. vádlott feltételes szabadságra bocsáthatóságának legkorábbi időpontját azzal, hogy az értelemszerűen csak a szabadságvesztés végrehajtása esetén hatályosul.

A kifejtettek értelmében a Fővárosi Ítéltábla a Fővárosi Törvényszék ítéletét a Be. 372. § (1) bekezdése alapján megváltoztatta, még egyéb törvényes rendelkezéseit a Be. 371. § (1) bekezdése alapján helyben hagyta.

A másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költségről az ítélőtábla a Be. 381. § (1) bekezdés és (2) bekezdésében foglaltak alapján rendelkezett.

A III. r. vádlott esetében - társait ugyanakkor nem érintően - az elsőfokú bíróságtól eltérő döntésre tekintettel a másodfokú ítélet ellen a Be. 386. § (1) bekezdés a) pontja alapján fellebbezésnek van helye, melyet az ügyész a kézbesítéstől számított nyolc nap alatt jogosult előterjeszteni.

Budapest, 2017. év január hó 12. napján

dr. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

. Németh Nándor s.k.
előadó bíró

dr. Halász Etelka s.k.
bíró

A Fővárosi Törvényszék 9.B.1681/2014/91. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.210/2016/14. számú ítéletében írt változtatásokkal a 2017. év január hó 12. napján az I. r., a II. r. vádlottak tekintetében jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2017. év január hó 12. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke

A III. r. vádlott vonatkozásában a Fővárosi Törvényszék 9.B.1681/2014/91. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság 4.Bf.210/2016/14. számú ítéletében foglalt változtatásokkal – fellebbezés visszavonás folytán – 2017. év április hó 19. napján jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Budapest, 2017. év április hó 19. napján

. Hrabovszki Zoltán s.k.
a tanács elnöke